

[FŐOLDAL > ÚJABB ADALÉKOK AZ EGYETEM '48-AS TÖRTÉNETÉHEZ](#)

ÚJABB ADALÉKOK AZ EGYETEM '48-AS TÖRTÉNETÉHEZ

2024.03.14.

176 éve az egyetemi ifjúságnak döntő szerepe volt a márciusi forradalomban. Az egyetemisták azonban nemcsak az 1848. március 15-i eseményekben vettek részt igen aktívan, de később is fontosnak tartották, hogy megemlékezzenek erről a napról. Összeállításunkban az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár tematikus Facebook-posztjaiból válogattunk.

"1860 márciusában az egyetemisták a Kerepesi úti temetőben 1848-49-es honvéd vértanúk sírjait készülték megkoszorúzni. A megmozdulás résztvevőit a katonaság állította meg, a fegyveres összetűzésnek egy halálos áldozata volt. A koszorút vivő Forinyák Géza joghallgató emlékét társai sokáig megőrizték, sírját rendszeresen látogatták. A koszorú pedig 1920-ban került ismét elő, amikor a budapesti büntetőtörvényszéken iratok selejtezése közben megtalálták. Még ebben az évben átadták az egyetem rektorának. Egy 1952-ben készített, átadáshoz összeállított listán "egy darab rossz állapotban lévő, feltehetően 1848-as babékoszorú" is szerepel kihúzva. Egyértelműen nem állapítható meg, hogy ugyanarról a koszorúról van-e szó, azonban az bizonyos, hogy jelenlegi holléte ismeretlen."

Forinyák Géza

A pesti forradalom kirobbanásának napja 1989-től munkaszüneti nap, és 1990-től hivatalos nemzeti ünnep. Az 1848. évi események tiszteletére szervezett megemlékezések azonban 1964-től rendszeresek voltak, és szinte mindig összekapcsolódtak a rendszer elleni tüntetésekkel is. Egyetemi hallgatók is részt vettek ezeken az eseményeken, és ezt a legtöbb esetben fegyelmi eljárás, sőt a hallgató egyetemről történő kizárása követte – írják az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár [Facebook-oldalán](#), ahol azonban más érdekességeket is megtudhatunk arról, mi minden történt az egyetemen vagy kapcsolódik hozzá 1848-ban.

A weboldalon „cookie”-kat („sütiket”) használunk, hogy biztonságos böngészés mellett a legjobb felhasználói élményt nyújthassuk látogatóinknak. A cookie-beállítások bármikor megváltoztathatók a böngésző beállításaihoz. További információkért látogasson el a [Diploma Magazin](#) honlapra, amely bemutatja a jezsuita egyetemet királyi egyetemmé emelte és áthelyezte Budára. Képünkön az oklevél első betűi, a felső képen az egyetem új helyén, a budai királyi palotában, az alsó képen pedig az egyetemi könyvtár korabeli olvasóterme látható.

A könyvtárban 1848-ban vezették be az első olvasótermi szabályzatot, amelyben többek között megszabták, hogy csak ülve szabad olvasni, jegyzeteléshez pedig mindenki köteles papírt hozni. Azt is szabályozták, milyen és hány könyvet kérhet ki egy nap az olvasó.

Magyarországon 1844-ben kezdődött el a nemzeti nyelvű oktatás, ami a magyar egyetemről szóló 1848. évi XIX. törvénycikkkel lett teljessé. Ekkor készült el egyetemünk első magyar nyelvű pecsétje is.

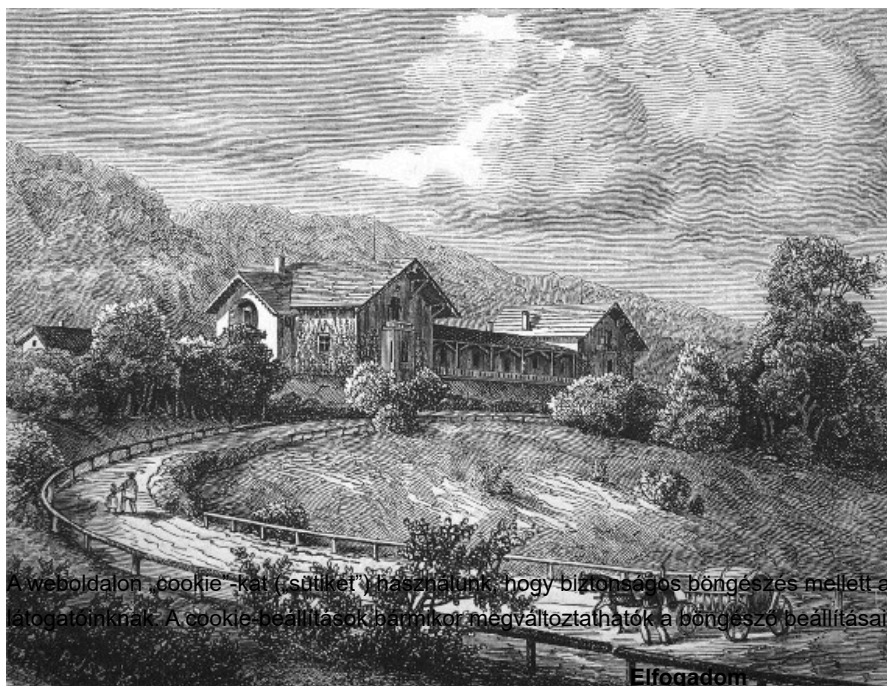
A weboldalon „cookie”-kat („sütiket”) használunk, hogy biztonságos böngészés mellett a legjobb felhasználói élményt nyújthassuk látogatóinknak. A cookie-beállítások bármikor megváltoztathatók a böngésző beállításáiban. [További információ](#)

Elfogadom

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy 1848-ban, július 27-én látta meg a napvilágot egyetemünk névadója, Eötvös Loránd. Eötvös József így írt erről a napról levelében Loránd 20. születésnapjára:

„A nap melyen születél életem egyik legkínosabb napja volt. Anyád a szülés következtében életveszélyben forgott. Benn a városban a felséges nép lázongott, s míg feleségem betegágyánál ülve remény és kétségbeesés között számoltam érütéseit, a Pest s Buda-i tornyokról a vészharang hangjai tölték az éji csendet, s egy üzenet jött a másik után, mely minisztertanácshoz hítt. Soha nem szenvedtem többet, mint ezen órákban, míg hajnal felé Balassa tudomra adá, hogy anyád veszélyen kívül van, s őt megcsókolva a városba siettem. Úgy látszik, a kegyes végzet ki akarja egyenlíteni akkori szenvedéseimet, s úgy rendelé, hogy éppen általad, ki akkor öntudatlanul kínjaimat okoztad, életem legfőbb örömeit élvezzem. Tartson meg az ég sokáig.”

A weboldalon cookie-kat (sütiket) használunk, hogy biztonságos böngészés mellett a legjobb felhasználói élményt nyújthassuk látogatóinknak. A cookie-beállítások bármikor megváltoztathatók a böngésző beállításában. [További információ](#)

Elfogadom

A svábhegyi nyaraló, ahol Eötvös feltehetően született

"Amikor Eötvös Loránd a távoli ágyúszó mellett 1848. július 27-én a világra jött, a még 14. élet évét sem betöltött Than Károly katonai szolgálatra jelentkezett, s – talán a szabadságharc legifjabb katonájaként – az irodai munkát visszautasítva tüzér lett, mivel kedvenc stúdiuma a kémia volt. Bem seregébe került az erdélyi hadszíntérre, és hamarosan kitüntette magát, (saját bevallása szerint) tüzemester lett és kilenc ütközetben vett részt. A fegyverletétel után néhány heti börtönre ítélték.

A szabadságharc után fejezte be iskoláit, Bécsben orvosi és gyógyszerészi, majd Heidelbergben, Bunsen intézetében vegytani tanulmányokat folytatott. Bécsben, majd 1860-tól a pesti egyetemen lett a kémia tanára, egyidejűleg az Akadémia tagja. Amikor Eötvös Loránd elhatározta, hogy a természettudományok művelésére adja a fejét, Than Károly kémiai laboratóriumában segédkezett kísérletek végrehajtásában, és Than javaslatára ment Heidelbergbe" – olvasható a könyvtár posztjában.

Borítófóto: Az 1848. március 15-én közzétett tizenkét pont után néhány nappal az egyetemi ifjúság is megfogalmazta követeléseit kilenc pontban.

A weboldalon „cookie”-kat („sütiket”) használunk, hogy biztonságos böngészés mellett a legjobb felhasználói élményt nyújthassuk látogatóinknak. A cookie-beállítások bármikor megváltoztathatók a böngésző beállításáiban. [További információ](#)

Elfogadom